

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

«تاریخ و ادبیات ایران» عنوان مجموعه‌ای است که به‌تازگی چند کتاب آن توسط نشر انتشار منتشر شده و از آنده هم‌عنوان‌های دیگری در آن به چاپ خواهد رسید. مجموعه کتابی که انتشار آن از مجموعه منتشر شده و به‌محمد زنگباری از رویکی، شاهنامه ابومنویسر و تاریخ بلخمی اختصاص دارد و نویسنده هرچهار کتاب نیز دکتر محمد دهقانی است. مجموعه «تاریخ و ادبیات ایران» بر آن است تا گزیده‌ای از «بهترین شاهکارهای ادبی ایران» را همراه با شرح و تفسیر لازم به زبانی ساده و روشن ارائه کند و می‌کوشد نشان دهد که «این شاهکارها در کدام فضای تاریخی پدید آمده و متقالات چگونه بر آن تأثیر نهاده‌اند.» این مجموعه صرفاً به تاریخ و ادبیات محدود نمی‌گردد، بلکه در کنار فضای تاریخی پدید آمده و ادبیات ایران پس از اسلام می‌پردازد و می‌کوشد تاریخ ادبیی ایران را در پیوند با تاریخ عمومی جهان بررسی کند و «به تحولات فکری و فرهنگی کشورها و اقلیم‌های هم که به نحوی با ایران در ارتباط بوده‌اند اشاره کند و به‌این‌ترتیب گسترش‌ای روشن‌تر برای مقایسه تاریخ و ادبیات ایران و جهان پدید آورد.» سری اول این مجموعه شامل بررسی و زندگی آثار پنج‌ه شاعر و مفکر و نویسنده تا پایان قرن هجدهم هجری (سیزدهم میلادی) است.

«رویکی، پدر شعر فارسی» عنوان دومین کتاب از مجموعه «تاریخ و ادبیات ایران» است. محمد دهقانی در این کتاب ابتدا به شرح زندگی و افکار رویکی پرداخته و سپس گزیده‌ای از اشعار او را آورده است. گزیده‌ای که شامل قصیده‌ها، غزل‌ها، اشعار حکمت‌نازکی، قطعه‌ها و مثنوی‌ها و ابیات بارکنده است. اگرچه تاریخ دقیق زندگی رویکی مشخص نیست اما در دورانی زندگی می‌کرد که به نوشته دهقانی، یکی از بهترین دوره‌های تاریخ ایران و شاید دوران گفت درخشان‌ترین شعر تمدن ایران پس از پیدایش اسلام بود. اطلاعات زیادی از زندگی رویکی در دست نیست اما مشهور است که در نابینا بوده باین حال همان‌طور که در کتاب هم اشاره شده، دستکم در یکی شعرهایی که امروز از رویکی در دست است نشانه‌ای مبنی‌بر نابینایی او وجود ندارد. دهقانی در بخشی از مقاله‌اش درباره رویکی و اهمیت او در شعر فارسی نوشته: «رویکی را باید پدر شعر فارسی به‌شمار آورد. او البته نخستین کسی نیست که به فارسی شعر گفته است، پیش از او و همزمان با او هم بوده‌اند. معاصران فارسی‌زبان که شاید این مردم عصر خود شهرت و محبوبیتی نداشته‌اند اما از آنها شعرهای زیادی برجای مانده، و آن مقدار هم که سیزده مقاله زبانی و استواری و رعایت اسلوب شعر فارسی در مقامی فروز از شعر رویکی برای می‌گیرد. در صورتی که شعر رویکی از احوال

آدمی و طبیعت به‌دست می‌دهد همان کاری که اصالت و طراوتی را می‌بینیم که گاهی در نگاه حیرت‌آلود و درعین‌حال میمپلمه کودکان به جهان دیده می‌شود. او زاده و معاصم بکر و شافقا و مستورند.» عنوان سومین کتاب از مجموعه «تاریخ و ادبیات ایران» است که این کتاب نیز با مقدمه‌ای از محمد دهقانی شروع می‌شود و به این مقدمه شاهنامه ابومنویسر همراه با شرح آن آمده است. شاهنامه ابومنویسر، کتابی است که به همت ابومنصور دبستان‌زاد طوسی فراهم آمده و با عنوان شاهنامه ابومنویسر مشهور بوده است. از این کتاب، ده قصه قصه‌های چندصفحه‌ای باقی مانده که همین چند صفحه امروز کن‌ترین نمونه تر فارسی به‌شمار می‌رود. ابومنصور دبستان‌زاد طوسی، ترجمه کتابی که یکی از سیمه‌سازان ساسانی بوده که در منابع قدیمی به یکسوی او یاد شده است. اما برپسندی که درباره شاهنامه ابومنویسر، مطرح است این است که چرا از این کتاب تنها مقدمه‌ای چندصفحه‌ای باقی مانده است؟ دهقانی در مقدمه کتاب درباره این موضوع نوشته: «اول اینکه اهتمام عموم ایرانیان به شعر و متن منظوم موجب شد که برای آن در کلام متون چندان اهمیت نداشت و نشوند از رویشی و تکثیر کتاب‌های متون، به‌ویژه اثر شاهنامه ابومنویسر سکنین و پیروزی و پیروزی، هرچند رویشی دیگر این‌که کتاب برخی‌ها که معاصر به دستور ابومنصور فراهم آورده شد از مدتی با حریف قدرقدرتی چون شاهنامه منظوم فردوسی روبرو شد و کم‌کم عرصه را به آن وا نهاد و از میدان بدر رفت.»

چهارمین کتاب مجموعه «تاریخ و ادبیات ایران» به «تاریخ بلخمی» اختصاص دارد. «تاریخ بلخمی» را می‌توان دقیق متناظری از «تاریخ طبری» دانست. مشهورترین مرجع در سال ۲۴۲ قمری به وزیر دولت بلخمی دستور داد که شاه را «تاریخ طبری» را به فارسی ترجمه کند. ترجمه در این مقدمه کوتاه شیوه کار به در اجمال توضیح داده است. «در ترجمه‌های سلسله استاد هر قصه را به رایج‌ترین ادب طبری در آن تاریخ که به تفصیل آورده شده و کرد و کرد، یا بخش‌هایی از آن کار طبری که گاه‌گاه یا به این افزوده است. کار فارسی کتابی که به‌تازگی نوشته شده که به نوشته مترجم، هم رعیت و هم سلطان بودند، به راحتی آن را بی‌نخواند و دریافته. دهقان در بخشی از مقدمه کتاب درباره «تاریخ بلخمی» نوشته: «کارش بلخمی را باید ترجمه‌ای از او و روابط قریب‌ترین تاری از این طریح دانست که با حذف و اضافات بسیار همراه است. این کار به‌تازگی ساده و فاخر از نزدیک به زبان محاوره مردمانی است که مخاطب می‌باشد. این بوده‌اند، کلمات عربی در آن به‌سبب انسک واژه‌های فارسی در آن، به مقدود است. واژه‌های تاریخی و واژه‌های امروزی چون بیسک بوده و به‌تیراهی طبری محسوس کرد.» دهقانی در این کتاب بخشی‌های کوچک‌تری از ترجمه بلخمی اختصاص کرده و به بررسی و توضیح آن پرداخته، به به تجربه و تحلیل گرایش قیادت‌های وی به عالم معنا برآمده است.

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر

شتر